



> zijn eigen dochter. Ze vond het gek dat ik nog van niks wist', aldus Bloemink later. 'Onder welke steen leef jij eigenlijk, vroeg ze.'

Op zijn website meldt *Haren de Krant* die avond dat duizenden mensen worden uitgenodigd voor een feest aan de Stationsweg. 'Maar het feest vindt niet plaats en de genoemde familie is helemaal niet van plan het feest te geven. Met een beetje pech staan 21 september honderden feestgangers voor de deur. We kennen nog niet de diepere achtergronden van dit fenomeen en willen hierover graag meer weten. Is het humor, is het terreur, is het pesten?'

Na het weekend tikt Bloemink de buurtagent, Peter Boekweg - overigens net als veel Groningse collega's een enthousiaste twitteraar. Boekweg reageert lachend: 'Leuk, wat is de dresscode?' Een paar dagen later klinkt hij bezorgder.

Terwijl het onder jongeren tamelijk populaire internetmagazine VKMAG over Merthe bericht, en Project X Haren dus al wat wordt uitgetild boven de sociale media, zoeken de ouders van Merthe contact met de politie.

Buurtagent Boekweg kaart het aan bij collega's en wat later dringt het ook door tot burgemeester Rob Bats. Niet via een formeel kanaal, overigens. Bats hoort het van zijn 18-jarige zoon Joost, student in Groningen.

Aan het eind van de week praat de burgemeester met Coen Weusthuis. Bats stelt de vader van Merthe gerust. De gemeente heeft een duidelijk beeld van de situatie, schrijft Weusthuis in een brief waarin hij zijn buurtgenoten vertelt wat hem overkomen is. Nadat Merthes feestje gekaapt is, heeft hij overal aangeklopt, 'bij het nationale cybercrime meldpunt, het rijks juridisch loket, het pestweb en vraagthedepolitie.nl' - maar niemand kan helpen: 'Het is bijna te bizar voor woorden.'

Na het weekend duikt de brief op bij de opinie- en debat-site JOOP.nl van de VARA, en vist de Groningse lokale tv-zender OOG op Facebook naar meer informatie. Project X Haren sluimert nog, maar de mediahype is niet ver weg meer.

'In beginsel geen feestje'

Dinsdag 18 september

Klaas Gunter is vierdejaars student journalistiek aan de Hogeschool Windesheim. Met vijf medestudenten loopt hij stage bij dagblad *Trouw* in Amsterdam. In een 'laboratorium' mogen ze proberen de krant leuker te maken voor jongeren. 'Voor hun leeftijdsgenoten dus', zal hoofdredacteur Willem Schoonen later schrijven in een commentaar over de rol van de media rond 'Haren'. De zes jonge journalisten mogen bedenken en maken wat ze willen, verhalen voor de krant, blogs voor de websites en wat al niet. 'De vruchten publiceren we, de misbakels gooien we weg. En intussen leren we.'

Omdat Gunter en een andere student uit Groningen komen, hebben ze van Merthe en het feestje gehoord. Ze zijn zelf op Facebook uitgenodigd. Om kwart voor elf die maandagochtend, als tijdens de nieuwsvergadering van *Trouw* het echte nieuws al aan de orde is geweest, vertellen ze dat ze iets leukes hebben. Een feestje dat als een virus rondgaat.

Redactiefchef Jet Salm ziet er wel een verhaal in, maar vindt het nog wat speculatief: er is immers nog niet écht iets aan de hand. De scoop van Klaas Gunter belandt de volgende dag op pagina 7: 'Facebook-oproep lokt duizenden naar Gronings puberfeestje'. Daarmee verandert alles. Gratis krant *Spits* schrijft het verhaal van Gunter over voor zijn website. *De Telegraaf* en *Het Parool* brengen het diezelfde middag. Via het ANP dringt het door tot alle andere nieuwsmedia in Nederland, waarna ook NUT.nl het overneemt, net als NOSop3. RTV Noord pikt het ook op. *Dagblad van het Noorden* een dag later. Wat eerst nog een 'dingetje' is op Facebook, waarover journalisten - net als Rob Bats - hooguit hun kinderen horen praten, is nu nieuws omdat het nieuws is, omdat 'iedereen' erover bericht - wat karakteristiek is voor een mediahype. En het is *serius* nieuws omdat Haren al over een noodverordening praat.

De die noodverordening in de pers komt, is onhandig. Burgemeester Bats heeft zich immers niet voorgenomen Project X 'klein te houden'. Maar bij *Trouw* heeft Klaas Gunter die maandag de gemeente Haren om commentaar verzocht. Denk het dorp de ME in te zetten, vraagt Gunter. Dat lijkt de voorlichtster 'een hele zware maatregel'. Haren heeft nog nooit zoiets meegemaakt, zegt ze. 'Er kunnen twee mensen op afkomen of tweehonderd.' Wat het dorp er tegen kan doen? 'Een noodverordening of samenschotingsverbod is een mogelijkheid, maar dat is wel een hele zware maatregel.'

De voorlichtster probeert het feestje te relativiseren. Maar met de 'noodverordening' geeft zij de pers een legitimatie. Een feestje op Facebook kan nieuws worden. Een noodverordening in Haren is nieuws. Zeker als NOSop3's middags per abuis meldt dat die noodverordening al is afgekondigd. De maatregel zal pas vrijdag van kracht worden, maar de geest gaat niet meer terug in de fles.

Voordat *Trouw* het nieuws naar de oude media tild, hebben zich op Facebook een kleine vijftienduizend jongeren aangemeld voor Project X. Die dinsdag verdubbelt hun aantal, en elk volgend duizendtal wordt gevraagd alsof het winnen-der-rondeletjes zijn. *Zie je wel dat het kan, Cool*. De toon is vrolijk, tegendraads, een beetje anarchistisch. 3FM, 538 en Q Music pikken het op. SLAM FM maakt een 'leader' over 'the party that will bring an entire nation to the ground'; het wordt een topfeest, tweekert SLAM-dj Daniël Lippens. De jongerenstans zien de humor in van een klein, rijk en vast wel burgerlijk dorp dat zich geen raad weet met jongerecultuur en sociale media.

In de *Coen & Sander Show*, 's middags om vier uur bij BNN op 3FM, maakt deejay Timur Perlin zich ook vrolijk over burgemeester Bats. Die heeft gezegd dat er 'in beginsel geen feest in Haren' is. 'In beginsel', jent Perlin, 'is het feest ook niet op de Stationsweg en in beginsel rijden er ook niet twee keer per uur treinen van Groningen naar Assen, die ook niet stoppen in Haren.'

De dj belt Merthe. 'Hoe laat begint het', vraagt Perlin. 'Leuk, maar ik mag', antwoordt Merthe, 'maar ik mag er niks over zeggen.' Nog twee keer herhaalt ze dat het feest niet doorgaat, maar Perlin doet alsof hij dat niet kan geloven. 'Je had zesduizend cadeautjes kunnen krijgen', oppert de dj. Dat zou leuk zijn, reageert Merthe, 'maar daar kan ik geen



nieuw huis van bouwen.'

'Jeetje', doet Perlin verbouweerd. 'Vind je dat niet een beetje overdreven? Ze nemen het allemaal zo serieus. Het gaat toch om een geintje op Facebook?'

'Dat klopt', zegt Merthe. 'Maar het is toch best serieus. Ben ik trouwens op de radio op het moment?'

'Jaah', joelt Perlin. 'Op 3FM, Merthe!'

Kort voor middernacht op woensdag 19 september - Project X Haren is trending topic op Twitter - hebben zich twintigduizend mensen aangemeld voor het feest. Nog een etmaal later zijn het er 26.000. Op de dag van het feest loopt dat op tot boven de 31.000.

Op Facebook verschijnen nu niet tweehonderd berichtjes per dag over Haren, maar enkele honderden per uur. Waar gaan we slapen, is er muziek, daar hebben ze het over. Komt Kraantje Pappie, zoals een gerucht op Twitter wil? En Yellow Claw? En Rauld de Wild? En soms - in 230 van de 50.000 berichten - vraagt er iemand naar 'de kabouter', want ze zijn niet van plan alleen maar ranja te drinken. En die noodverordening dan? Zegt niets, schrijft Misha. Je kunt gefuileerd worden, maar als je die pillen nu maar in je ondergoed opbergt. 'En gedraag je gewoon. Niet bus-hokjes naar de tering schoppen of elkaar kapot knallen of steken what ever. Liefdevol mensen. LIEFDEE.'

Andere sores en scenario's

Woensdag 19 september

Burgemeester Rob Bats heeft woensdag, als Project X

Haren al een dag door de media dendert, nog andere sores aan zijn hoofd. De voorafgaande weken is zijn gemeente opgeslokt door de naweeën van een bestuurscrisis die in het voorjaar losbarstte. Sinds een paar dagen hebben VVD en PvdA een nieuwe coalitie gesmeed met GroenLinks en ChristenUnie. In het gevangenis museum in Veenhuizen zou het nieuwe college portefeuilles verdelen. Maar van die hei-sessie komt weinig terecht, omdat Bats steeds wordt weggevoerd.

Vroeg in de middag vergadert de burgemeester voor het eerst met 'de lokale driehoek' over Project X. Met officier van justitie Corien Fahner en districtschef Cor de Lange vraagt hij zich af waarop Haren zich moet voorbereiden. De dag ervoor hebben ambtenaren zich die vraag gesteld. Bij dat overleg was ook veiligheidsadviseur Sigrd Bos-Ketting.

Die heeft sinds vrijdag 14 september telefonisch contact met Wouter Jong, adviseur crisisbeheersing en crisiscommunicatie van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters. Maar ook Jong heeft nooit eerder zoiets bij de hand gehad.

Op internet oriënteerde Jong zich en las hij over Facebook-feestes in de VS, Frankrijk, Australië en Duitsland. Soms liepen die goed af. Soms ook niet. Dit is nieuw, weet Jong. En apart. En dus schakelt hij op zijn beurt de sociale mediaspecialist dr. David Nieborg van de Universiteit van Amsterdam in. Samen komen ze tot de conclusie dat heel lastig in te schatten is hoeveel mensen naar Haren kunnen zien. Dat kunnen er driehonderd zijn. Maar ook vijftiendu-

Aan het begin van de week opperde Jong nog om Merthe in een taxi te zetten en bij *De Wereld Draait Door* te laten vertellen dat het feestje niet doorgaat. Nieborg raadde het af. Als Project X doordringt tot de traditionele massamedia, is het helemaal niet meer te houden. Zodra het zo ver is, staat voor Jong vast dat 'Haren' niet zal overwaaien.

Hoewel zich op Facebook inmiddels 13.000 mensen hebben aangemeld, gaan Bats, Fahner en De Lange er woensdagmiddag in de 'lokale driehoek' van uit dat de komst van een paar honderd mensen een realistisch scenario is. Ze zijn op hun hoede, dat wel. Officier van justitie Fahner suggereert dat hoooligans het feestje kunnen aangrijpen om te rellen. We houden ze in de gaten, zegt politiefchef De Lange, we volgen Z-siders van FC Groningen, maar aanwijzingen dat die naar Haren komen hebben we niet.

Om feestgangers te ontmoedigen, weet Bats, moeten we uitstralen dat het feest niet doorgaat. Vrijdagavond moet de politie dan de sfeer peilen, zodat bij een omslagpunt 'de hulp van de ME kan worden ingeroepen. Later zal blijken dat politie en burgemeester zich door dat omslagpunt volkomen laten verrassen.

Aan het eind van de middag schuift Bats in Veenhuizen aan bij zijn wethouders Remco Kouwenhoven, Theo Sieling en de net benoemde Theo Berends. Ze dineren in het gevangenis museum en blijven in Veenhuizen slapen.

Genoeg plaats voor iedereen

Donderdag 20 september

'Kom vrijdag niet naar Haren', zegt Rob Bats, bij elke gelegenheid die hij krijgt. De burgemeester zit in een leuke spagaat. Hij wil de bevolking van Haren laten zien dat gemeente en politie zich grondig voorbereiden, maar het is net alsof zijn woorden aversecht uitwerken. Naarmate hij Project X serieuzer neemt, neemt ook de pers het serieuzer. En hoe steller Bats beweert dat er geen feestje komt, hoe meer jongeren zich voor dat feestje aanmelden op Facebook.

Als Bats 'passende maatregelen' aankondigt, om te voorkomen dat het uit de hand loopt, groeit de onrust in het dorp. Ondernemers aan de Rijksstraatweg, de belangrijkste winkelstraat in het dorp, beginnen zich af te vragen of de koopavond vrijdag kan doorgaan. Bloemenkweker Henk van der Mei schrikt zich rot als hij wordt geattendeerd op een plattengrond op Facebook van het braakliggende terrein achter zijn woning. Dat stuk grond meet 8000 vierkante meter. Er ligt van alles: stenen, ijzer, hekken. Het grenst aan de achtertuin van de familie Weusthuis. Op internet is het rood omkirkeld. 'Genoeg plaats voor iedereen', staat erboven.

Als alleen Merthe straat wordt afgesloten, kan de meute zo bij hem het terrein oplopen, realiseert Van der Mei zich. Hij haast zich naar het politiebureau. 'Weten jullie dat dit op Facebook staat?' Het is bizar genoeg nog niet tot de politie doorgedrongen; nog niemand heeft eran gedacht het terrein ontgankelijk te maken. De agent achter de balie nodigt Van der Mei uit voor een bijeenkomst 's avonds